
Valdemarsdag (Første Søndag efter Trinitatis)

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Valdemarsdag (Første Søndag efter Trinitatis)	4
1. s. e.Trin. (Valdemarsdag)	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Valdemarsdag (Første Søndag efter Trinitatis)

1. s. e.Trin. (Valdemarsdag)

Prædikedag 1. s. e.Trin. (Valdemarsdag)

Prædikedato 15. juni 1941

Prædiketekst Lukas 16,19-31

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P150641-01

Kilde (Web. Ved Babylons Floder, 69-75.)

Valdemarsdag.

Denne første Søndag efter Trinitatis falder i Aar paa en af vort Folks store Festdage, Valdemarsdagen, vor Flagdag. Havde det ikke været Tilfældet, var det rimeligt ud fra Teksten i Dag at have talt om Planøkonomien, set med Jesu Kristi Øjne. Det Spørgsmaal maa vi nu gemme til en anden Lejlighed. I Dag er det ikke muligt at holde Tankerne fra Fædrelandet. Siger Evangeliet her da noget til os om Danmark? Eller skal vi igen have en Præst til at drive Behændighedskunster for ved Indlægning i Stedet for Udlægning at aktualisere det gamle Ord?

Jeg vil ærligt sige til jer, at jeg behøver ikke at gaa i Trapezen, Vorherres Ord er af en evig Aktualitet. De er altid levende, kommer altid En i Møde. Hvad der end ligger dig paa Hjerte, du vil aldrig finde noget Goddag Mand, Økseskaft.

For mig staar det virkelig, som om der er noget, der snerter til mig og mit Folk i denne Skildring af den rige Mand, der klædte sig i Purpur og kostbart Linned og levede hver Dag i Fryd og Herlighed. Hvad galt var der i *det*? Historien betyder jo ikke, at Kristus vil Rigdommen til Livs. Han var ikke en Tølper fra Landsbyen uden Sans for de Værdier, Rigdommen kan skabe. Vi véd, han kunde beundre Arkitekturen, kom gerne i de velstaaendes Huse, satte Pris paa, at der blev gjort Stads af ham, var madkær og gildesglad og gik altid selv nobelt klædt. Det var ikke Rigdommen, der var ham imod, men den golde Rigdom, den hjerte- og ansvarsløse Rigdom. Synet af den kunde gøre ham til Kommunist. Over for Besidderen, der forstaar, at det at eje forpligter, kalder han sig med Navn af Ven.

Vi vender altsaa Blikket mod vort Folk. Har vi været et Lazarus-Folk, et Folk af Lazaroner? Meget langt fra. Vi har kendt en Smule til Kriser — og hylet ynkeligt, som det ofte er Brug hos de rige, naar de synes, de ikke tjener nok. Vi har haft nok at bide og brænde, alle Mand; og har vi ikke ligefrem klædt os i Purpur og kosteligt Linned, har vi desmere klædt os i Ford og Chevrolet.

Vi har altsaa i høj Grad hørt til de besiddendes Lag. Hvordan saa med Sansen for, at det at eje forpligter? Lad det endnu engang blive sagt rent ud: det danske Folk har været et pjattet og overfladisk Folk. Ja, vi har været pjattede og overfladiske. Der er meget godt at sige om os, men det er ogsaa nødvendigt engang imellem at faa det andet frem. Lad ikke Profeternes Ord drukne i Skaaltalernes. Vi har leget os fra Livets Alvor. De store Krav laa uden for vor Dør, Kravet om Guds frygt, om Selvdisciplin, om Offervilje for Landet. Men vi lod dem ligge som uhumske Lazarusser, hvis Saar Hunde kunde slikke; vi vendte os til vort Liv i Lyst og Letsind igen: det gaar nok i vor Tid, og Pokker skulde sørge for Resten.

Den rige Mand døde og blev begravet og slog sine Øjne op i Dødsriget, hvor han var i Pine.

Det er næsten ikke til at forstaa det, og det er næsten ikke til at sige det, men det gik jo ogsaa, os saadan. Letsindet fik ikke Ret med, at det gaar nok i vor Tid. Det gik ikke i vor Tid.

Han slog sine Øjne op i Dødsriget, hvor han var i Pine.

Kære, kristne Menighed, lad os standse længe ved det Ord Pine. Det er et raat og hæsligt Ord. "Lidelse" det er der Filosofi ved, Romantik, om man tør, det er ikke fri for at være et fint Ord, lyst i Kuld af store Aander. Men Pine, det er bare det, at det gør ondt, og bliver ved at gøre ondt, aah, saa rent haabløst, haa, haa, haah. Ingen af os vil ønske sig Pine. Ingen. Og alligevel ... alligevel ...

Naar jeg spørger mig selv om, hvordan det dog skal gaa til, at mit Folk skal vækkes, saa ved jeg ikke, om der er nogen anden Vej. Og jeg synes, at jeg ude hos Folket begynder at spore en spirende Fornemmelse af det samme. "Vi var kommet for højt op," hedder det paa jævnt Dansk. Men endnu er der jo mange her til Lands, der tror, at Lidelse er, at Lyntogene ikke kører mere, og Bilen staar paa Klodser, og Kaffen er erstattet med Tungen ud ad Vinduet.

Og saa med at læse Krigsbøger om, hvordan andre har det. Det er næsten det uhyggeligste. Man nyder Frankrigs Sammenbrud til den sidste gode Cigar. Man læser om og beundrer Finnernes haabløse Kamp mod Overmagten, medens man for sit eget Lands Ære slet ikke har villet røre en Finger til andet end at korse sig ved Tanken.

Den rige Mand har anskaffet sig Kikkert til interesseret at studere Lazarus uden for Porten.

"Men da han omsider i Dødsriget slog sine Øjne op, var han i Pine." Det var ikke saadan noget fint noget som Lidelse. Det var ikke Tvivl og Anfægtelser og Anger og andre aandelige Upasseligheder. Det var grov kødelig Av. Rent ud sagt: Tørst. Det store Sold var endt. Det var Dagen derpaa. "Fader Abraham, forbarm dig over mig, send Lazarus, lad ham dyppe en Fingerspids i Vand og læske min Tunge; thi jeg pines svarlig i denne Lue."

Hvem skulde tro, at denne Champagnegreve kunde naa til at tigge om *Vand*, blot saa meget, som kan ligge paa en Negl, Lazarus' sorte Negl.

Hvad venter der vort Folk forude? Ikke blot Samvittighedsnag og Omvendelseskval, ikke blot Hjerneknib, men Maveknib?

Kan vi undgaa det? Kan vi tage os sammen nu? Skal vi bede om en ny Vækker i Danmark? Hvad svarer Aanden os? I har Grundtvig, I har Vilhelm Beck, I har Stormænd af Aand som kun faa Folk i Verden. Tror I ikke dem, saa tror I heller ikke, om jeg igen lod en Aandshelt fødes iblandt jer.

Og vi maa give Aanden Ret. Der er talt til os saa ofte, saa varmt og saa myndigt, at vi aldrig kan forklage os over, at vi vidste ikke bedre. Vi maa tilstaa, at vi ligger, som vi selv har redt.

For vi har spillet Bold med alle Livsværdier, vi har strøget det Ord hellig af vort Sprog; vore Kirker stod tomme, vi tillod vore Præster at tale til os uden Ild; vi vidste ikke, vi havde et Fædreland; vi kaldte dem for Idioter, der lod sig styre af den Tro, at Liv betyder Offer; vi mente, at vi i Stedet for at kæmpe kunde nøjes med at debattere.

Oh, Herre, vor Synderegning er stor.

Har Evangeliet da intet Trøstens Ord til os i Dag?

Nej, det har det ikke. Saa strengt er det. Findes der nogen Trøst i det, da ligger den i Tavsheden, i, at der ties om den rige Mands evige Skæbne.

Blev han i Dødsriget i Pinen til evig Tid? Det er ikke sagt.

Og saadan er det jo ogsaa vor kvælende Uvished og Angst for Danmark: er det Døden, dette, uigenkaldelig Døden denne Gang, eller er der Mulighed for en Opstandelse?

Vi véd det ikke. Og det blev den kværkende Spænding for dette danske Slægtleds Liv.

Vi véd det ikke. Men som troende Mennesker véd vi, at vi har ikke Lov til at regne med den Mulighed.

Helligaanden vil levendegøre for os de stærkeste Ord fra baade den gamle og den nye Pagt.

“For Gud er alle Ting mulige.” “Her gælder det de helliges Udholdenhed og Tro.” “Søg, saa skal I finde, bed, saa skal der gives jer, bank paa, saa skal der lukkes op.” “Hvor skal jeg flygte bort fra dit Ansigt? farer jeg til Himlen, saa er du der; reder jeg Leje i Dødsriget, saa er du der; vilde jeg tage Morgenrødens Vinger, vilde jeg fly til det yderste Hav, da skal ogsaa der din Haand finde mig, og din Højre holde mig fast.”

Vi beder om, at disse Ord maa faa Lov til at gælde ogsaa for vort Fædreland, det dyrebare. Vi har ikke Mod til at bede om Pine. Og dog beder vi om, at vi, her i Dødsriget, maa opleve det, der gør saadan ved os, at Gud igen kan se til os i Naade, saa en ny Aand kan tage Bolig i vort gamle Folk, og vi kan rejses af Graven til en Genfødelse, et nyt Liv. — Det er Valdemarsdag. Dannebrog vajer over vort Land. Paa denne Dag for 722 Aar siden i et Øjeblik, da det gjaldt Liv eller Død for Konge og Hær, dalede det ned til os fra Himlen. I over 700 Aar har det draget vore Øjne opad. Maatte det, nu vi er i den dybe Dal, vinke os op til Livet! maatte dets hvide Offertegn rense vort Blod, saa det atter bliver sundt og rødt!